

Для цитування: Наталя Кулалаєва Проектні технології у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: збірник матеріалів XIII звітної Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 18–28 березня 2019 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ : ІПТО НАПН України, 2019. С. 265–267.

ПРОЕКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Наталя Кулалаєва,
завідувач лабораторії технологій професійного
навчання Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України, кандидат хімічних наук, доцент

Постійні зміни, пов'язані з оновленням виробничих технологій і технологічного обладнання, що відбуваються наразі в економічному секторі, вимагають відповідного реагування від системи професійної (професійно-технічної) освіти країни. У цьому контексті все жорсткіші вимоги висуваються й до професійної компетентності кваліфікованих робітників. За таких умов варто взяти до уваги визначення на Всесвітньому економічному форумі в Давосі в 2016 р. перелік ключових навичок для побудови успішної кар'єри фахівцем, які будуть важливими в 2020 р. (комплексне розв'язання проблем, критичне мислення, креативність, управління людьми, координація дій з іншими, емоційний інтелект, складання суджень і ухвалення рішень) [1]. Наведене дає змогу стверджувати про значущість застосування інноваційних педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. До таких технологій належать, зокрема проектні, а саме: інформаційні, дослідницькі, практико-орієнтовані, соціальні, творчі, веб-квести [2].

Упродовж 2016-2018 рр. співробітники лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України виконували НДР за темою «Методичні основи розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей». У рамках реалізації експериментальної роботи з означеної теми було здійснено експертну оцінку ефективності проектних технологій для професійної підготовки кваліфікованих робітників, що ґрунтується на компетентнісному підході, зокрема на визначенні впливу застосування конкретних проектних технологій на розвиток особистісних компетентностей учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О).

Співбесіди з педагогічними працівниками дали можливість скласти рейтинг пропонуваніх проектних технологій за частотою їх розроблення і використання педагогами ЗП(ПТ)О. У таблиці 1 представлено рейтинг 6 видів проектних технологій професійного навчання, від найбільш (1) до найменш (6) використовуваних у ЗП(ПТ)О. У третій колонці подано тріади основних особистісних компетентностей, що формуються завдяки застосуванню цих технологій. Так, найчастіше під час професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників викладачі звертаються до інформаційних проектів, продуктом застосування яких є навчальна інформація, що може мати різноманітне представлення (реферат, твір, есе, словник, мультимедійна презентація тощо).

Педагогічні працівники також використовують дослідницькі проекти, під час роботи над якими учні вивчають ти чи інші явища із застосуванням емпіричних методів (наприклад, анкетування, інтерв'ювання). Значно менше під час професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників педагоги застосовують практико-орієнтовані, соціальні та творчі проектні технології. Особливо складним для них виявилось використання веб-квестів, що передбачають виконання учнями проблемного завдання з елементами ролівої гри, для виконання якого використовуються ресурси Інтернету [3].

Таблиця 1

Рейтинг проектних технологій у професійно-технічній освіті

Ранг	Проектні технології	Особистісні компетентності за результатами ранжування
1	Інформаційні	Здатність до пошуку інформації; управління інформацією; здатність працювати самостійно
2	Дослідницькі	Здатність до аналізу і синтезу; дослідницькі навички й уміння; здатність до критики та самокритики
3	Практико-орієнтовані	Засвоєння основ базових знань з професії; здатність застосовувати знання на практиці; ініціативність
4	Соціальні	Міжособистісні навички та вміння комунікації; позитивне ставлення до несхожості та інших культур; здатність діяти соціально відповідально та громадянськи свідомо
5	Творчі	Здатність до абстрактного мислення; здатність пристосовуватися до нових ситуацій; здатність до самореалізації
6	Веб-квести	Комп'ютерні навички; уміння працювати з інформацією; креативність

З метою підвищення рівня готовності педагогічних працівників до розроблення та застосування проектних технологій, а також рівня готовності учнів до проектного навчання в ЗП(ПТ)О, співробітниками лабораторії було підготовлено відповідну наукову продукцію (монографію, навчальні та

практичний посібники, методичні рекомендації, довідник) відповідної тематики.

Таким чином, використання проектних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників сприятиме підвищенню рівня їхньої професійної компетентності, щоб сформувати в них значущі для побудови професійної кар'єри ключові навички та особистісні компетентності.

Список використаних джерел:

1. 10 ключових навичок до 2020-го [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.eduget.com/news/10_klyuchovix_navichok_do_2020-go-907. – Назва з екрану. (Дата звернення – 27.02.2019.).

2. Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів: тренінг-курс: навч. посібник / [В. М. Аніщенко, М. В. Артюшина, Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва, М. М. Шимановський та ін.] ; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. – Житомир: «Полісся», 2018. – 180 с.

3. Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів : методичні рекомендації [Електронний ресурс] / [Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Пащенко Т. М., Романова Г. М., Романов Л. А.]; за заг. редакцією Т. М. Герлянд. – К.: ІПТО НАПН України, 2016. – 141 с.